

Oslo, 10. mars 2021

Til Klima- og miljødepartementet

NATURVERNFORBUNDETS INNSPILL TIL OPPDATERING AV KLIMALOVEN

Hovedbudskap

Naturvernforbundet støtter at klimaloven oppdateres med økte klimamål for 2030 og 2050, men ønsker en ytterligere styrking av målene og en presisering av at de gjelder utslippskutt i Norge.

For 2030 mener Naturvernforbundet målet må økes til minst 55 prosent reduksjon for Norges utslipp i forhold til 1990-nivå. Målet i 2050 bør være minst 95 prosent reduksjon for Norges utslipp i forhold til 1990-nivå.

Opptak og utslipp av CO₂ fra skog og arealbruk og arealbruksendringer må holdes utenfor reduksjonsmålet og omfattes av et eget mål.

Klimamålene 2030 og 2050

Naturvernforbundet mener følgende mål må gjelde:

- § 3. Klimamål for 2030: Målet skal være at utslipp av klimagasser i 2030 reduseres med minst 55 prosent i Norge fra referanseåret 1990.
- § 4. Klimamål for 2050: Målet skal være at utslipp av klimagasser i 2050 reduseres med minst 95 prosent i Norge fra referanseåret 1990.

Naturvernforbundet støtter at klimaloven § 3 klimamål for 2030 og § 4 klimamål for 2050 økes, men Naturvernforbundet mener Norges mål bør økes, og kun gjelde norske utslipp. Målet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050, må bety utslippskutt i Norge. Lovens setning i § 4 «Ved vurdering av måloppnåelse skal det tas hensyn til effekten av norsk deltakelse i det europeiske klimavotesystemet for virksomheter» bør fjernes.

Behovet for økte klimamål

Dessverre er summen av landenes klimamål som til nå er meldt inn til FN, langt unna det som er nødvendig for å nå Parisavtalen. [FNs rapport over innmeldte mål](#) viser at landenes forpliktelser som er meldt inn, vil – hvis de gjennomføres – kun føre til at utslippene er 0,7 prosent lavere i 2030 sammenliknet med 1990 og 0,5 prosent lavere sammenliknet med 2010. For å være i tråd med 1,5-gradersmålet må reduksjonen være 45 prosent.

Rike land som Norge har et stort historisk ansvar for klimaendringer og stor økonomisk kapasitet. Vi må derfor både kutte utslipp hjemme og bidra med finansiering til utslippskutt og tilpasning i utviklingsland. Rapporten [Norway's fair share of meeting the Paris Agreement](#) fra Stockholm Environment Institute (SEI) i 2018 beregnet Norges rettferdige andel av ansvaret for globale utslippskutt, basert på vårt bidrag til utslipp siden 1990, til å være 233 Mt CO₂-ekvivalenter, noe som da tilsvarte 430 prosent av Norges nasjonale utslipp. For at Norge skal kutte forholdsmessig like mye nasjonalt som andre land må, vi kutte utslipp minst 53 prosent hjemme, med resten av utslippskuttene (tilsvarende cirka 200 Mt CO₂-ekvivalenter) i land som trenger støtte for å nå sine klimamål.

Norges klimamål om å redusere utslippene med 50–55 prosent i forhold til 1990-nivå sier at det skal skje i samarbeid med EU. Det betyr altså at det ligger muligheter for bruk av fleksible mekanismer, og at ikke alle kutt må tas i Norge. [The Climate Action Tracker](#) viser at Norges klimamål ikke er i tråd med Parisavtalen. Skal Norge ta vår rettfærdige andel av utslippskuttene i tråd med Parisavtalen må vi redusere egne utslipp mer enn det regjeringen har lagt opp til, og det må presiseres i loven. Klimaplanen regjeringen la fram i januar, har dessverre mål om å kutte kun 45 prosent i ikke-kvotepliktig sektor innen 2030.

Klimaloven § 5 sier at klimamålene skal oppjusteres hvert femte år, at de skal utgjøre en progresjon fra forrige mål og fremme gradvis omstilling fram mot 2050. Målene skal legge til grunn beste vitenskapelige grunnlag og så langt som mulig være tallfestede og målbare.

Naturvernforbundet mener at vi i Norge, på grunn av vårt historiske ansvar, vår økonomiske kapasitet og viktigheten av å sikre næringslivets konkurransekraft, bør være blant landene som reduserer utslippene mest.

Naturvernforbundet publiserte høsten 2019 rapporten [Fossilfritt Norge](#). Den viser at det er fullt mulig å redusere den fossile energibruken med 55 prosent innen 2030 og fase den ut helt innen 2040 uten storstilt utbygging av ny fornybar energiproduksjon, men det forutsetter massiv satsing på energieffektivisering og redusert energibruk i transportsektoren samt at petroleumssektoren trappes ned og fases ut innen 2040.

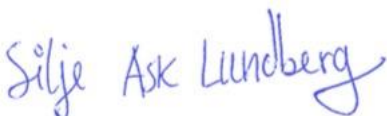
EU vedtok desember 2020 et forsterket klimamål for 2030 med mål om å redusere netto-utslipp med minst 55 prosent innen 2030 sammenlignet med referanseåret 1990. Det er bra at norske myndigheter er tydelige på at de ikke vil svekke klimamålet med å inkludere CO₂-opptak i skog- og andre arealer slik EU legger opp til. Naturvernforbundet mener opptak og utslipp av CO₂ fra skog og arealbruk og arealbruksendringer må holdes utenfor reduksjonsmålet og omfattes av et eget mål.

Oppfølging i statsbudsjettet og konsekvenser for annen politikk

Naturvernforbundet vil understreke at § 6 i klimaloven foreløpig ikke er tilfredsstillende fulgt opp. Blant annet er klimaeffekten av det fremlagte statsbudsjettet altfor tynn. En oppdatert klimalov bør tydeliggjøre behovet for å innføre et årlig klimabudsjett som skal tallfeste hvordan statsbudsjettet påvirker klimagassutslippene, ved å måle utslippskonsekvensen av alle kapitler og poster.

Naturvernforbundet mener videre at klimaloven bør være en lov som styrker eksisterende sektorlovgivning, og at loven må gjøre det mulig å bruke klima som juridisk argument for å stanse utbygginger som låser oss til høye utslipp i framtida, som utvidelser av flyplasser, bygging av motorveier, etablering av bilbaserte kjøpesentre og tilsvarende.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Silje Ask Lundberg
leder